

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S.

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravišтво v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Iz kongresa.

Naše edinstveno združenje je imelo letos svoj VII. invalidski kongres v srcu slavne Šumadije ponosnem Kragujevcu. Šumadija, ki nam je dala največje srbske može, najzaslužnejše sinove naroda, tam kjer se je pričela prva vstaja za osvobodjenje izpod turškega jarma, ki so bile početek našega narodnega osvobodjenja, je bila letos zatočišče invalidskih funkcionarjev.

Delegati iz vseh naših pokrajin so prišli tja z nado, da bo naša invalidska stvar podprta od hrabrih Šumadijcev na zgodovinski zemlji s tradicijami zadobila svoje prerojenje in zboljšanje.

Zato je bil naš kongres tudi velika manifestacija v tem smislu. Že sprejem delegatov je pokazal vso naklonjenost, čast in milobo, ki jo izkazuje hrabri šumadijski narod invalidom borcem.

Že v Lapovem, kjer se odcepi kratka stranska proga proti Kragujevcu, so se zbrali dne 10. junija popoldne vsi delegati, ki so se pripeljali iz severne in južne strani.

Ob navdušenem pozdravljanju je privozil vlak na kragujevsko postajo. Godba šumadijske divizijske oblasti je zaigrala »Na Adrijo« in ljudstvo je prožilo roke v pozdrav. Pri sprejemu je bilo zbrano celokupno kragujevsko Sokolstvo v krogih, in sicer članice, naraščaj in člani.

Mestni župan Kragujevca g. dr. Voja Kalanović je imel pozdravni govor in v imenu vsega meščanstva sporočil pozdrave, želeč, da bi se v središču Šumadije počutili dobro ter odnesli najboljše vtise. Kragujevac je vesel, da sprejme invalide heroje, brate vseh treh plemen. Želel je, da bi kongres na šumadijskih tleh rodil najlepše uspehe.

Predsednik Središnjega odbora tov. polkovnik Pero Lazarević se je zahvalil g. županu v imenu vseh vojnih žrtev in vsemu občinstvu za tako pristrčni sprejem. Kot rojak Kragujevac je toliko bolj vesel, da so prišli z njim v rodno mesto troimeni bratje k se stanju in želi, da bi bil uspeh na teh tleh najpovoljnejši.

Deloma peš, deloma na voze se je pomikala vrsta v mesto povsod z veseljem pozdravljena in sprejeta.

V oficirskem domu, lepi novi stavbi tik za dvorcem nekdanjega kneza Miloša se je povorka ustavila in odpočila, potem pa so se delegati podali na odkazana jim stanovanja.

Zvečer je bila skupna večerja v oficirskem domu, v katerem so naši invalidi dobili cel čas kongresa najpresrečnejše zatočišče in kjer se je tudi v zgornji dvorani vršilo zborovanje.

Drugi dan 11. junija so se zbrali delegati ob 9. uri k predkonferenci, katero je otvoril predsednik tov. Lazarević. Konstatiral je zadostno število navzočih in pozdravil še one delegate, ki so naknadno dospeli v Kragujevac. Povdarjal je potrebo predkonference, da se lahko naše stvari pripravijo v detajlu, ker kongres naj bo v prvi vrsti naša združena manifestacija. Prosil je navzoče, da to pokažejo, da nastopajo drug za drugega, da se spoštujemo in pokažemo na kongresu pred javnimi predstavniki in pred zastopniki tiska, da znamo ceniti svečan moment manifestacije našega dela, ki smo ga izvršili in za našo bodočnost.

Vsa naša notranja vprašanja, ki bi rodila nasprotujoča si mnenja pa naj se uredi na predkonferenci.

Tov. predsednik je nato razlagal naš položaj in storjeno delo.

Konstatiral je najprvo, da je zakon slab. Celo sam minister, ki ga je napravil to priznava. Naše združenje je na tem zainteresiralo tudi druge ministre in deluje splošno na to, da je treba zboljšanja, oziroma novega zakona. Nekoliko se nam je posrečilo z amandmani v finančnem zakonu, toda tudi tukaj se niso upoštevali naši predlogi, da bi se zboljšale vsaj najbolj pereče stvari. Najslabše so situirani starši padlih in vojne sirote. Poskusili smo pri sedanjem g. ministru socialne politike, da bi se zboljšale njihove pozicije. Ministrstvo uvideva; akt je poslan v izjavo in pričakujemo uspeha. Opozarjali smo tudi finančnega ministra na one ogromne svote, ki so bile prejete kot osebna odškodnina za vojne žrtve in ne porabljene za nje, kar se nam zanika. Invalidnina, ki je na dolgu v velikem številu, naj bi se iz takih sredstev popolnoma izplačala.

Drugo vprašanje je izenačenje prejemkov rezervnih oficirjev invalidov. Prejšnje zakonodajstvo jim je priznavało popolno enakost z aktivnimi, sedanjí invalidski zakon pa jim je pustil zgolj malo invalidnino. In vendar so se rez. oficirji izkazali kot aktivni.

Tretje vprašanje, ki je zelo nepovoljno, je zdravljenje invalidov in drugih upravičencev. Nikjer se ne nudi zadostne pomoči za zdravljenje. Najslabše pa je, da se ne nudi invalidom prevoza v bolnico in ortopediranje. Vse to je prevaljeno na občine, ki pa ne morejo vsi. Vzemimo invalide iz Črne gore, kjer ni prevoznih sredstev. Z eno nogo se mora sam potruditi stošine kilometrov v ortopedski zavod.

Nadaljno vprašanje so prevédbé na nov zakon. Sodišča delajo tako slabó, da imamo v državi komaj 50% prevedenih. To pa pride prav finančnim upravam, ki na ta način ne izplačujejo invalidnin. Minister socialne politike je stavil v bodočem proračunu 50 milijonov za zaostanke, toda istih finančne uprave ne izplačujejo.

Kako izgleda ortopediranje? Protezne delavnice imamo samo v Beogradu in še v dveh mestih. Koliko pöta in muke mora storiti naš invalid predno pride do ortopedskega zavoda? Tudi drugih invalidskih domov nimamo. Primerjal je v tem oziru Italijo kjer imajo 35 invalidskih domov. Pregledal je italijanske knjige in slike, kako je v tem oziru preskrbljeno. Pri nas pa nimamo niti enega invalidskega doma. Vzemimo slučaj nekega invalida brez obeh rok Janka Ljubića, ki ga nimamo kam spraviti. In takih Ljubićev imamo še dosti.

Člen 108. inv. zak., ki nam predpisuje cenzuro po davku za izplačilo invalidnin, se vedno menjava v našo škodo. Danes je budžet za invalidska izplačila manjši nego poprej po starem zakonu. Za časa ministra g. dr. Gosarja smo zahtevali, da se vpostavi cenzus na starih 30 Din neposred. davka, da se ne vpošteva davka na telesno delo in na plačo. Dobili smo obvestilo, da je amandman sprejet toda uspela je le neka malenkost.

Na to je tov. Lazarević povdarjal nekatera vprašanja organizacijskega značaja.

V dvorani sv. Džordža v Beogradu so bile novembra 1. l. razdeljene diplome častnim članom in dobrotvorcem. Združenje vzdržuje siročad s posebnim fondom, ki je bil zbran in naložen deloma pri sred. odboru deloma

pri šolski matici. V blagajniškem poročilu je razvidna uporaba, kako se deca vzdržuje.

Veliko vprašanje je Beogradski invalidski dom, ki ga pripravlja združenje. Od mestne občine smo dobili svet. Zbira se fond, ki je pod upravo posebnega odbora pri ministrstvu socialne politike. Nadejamo se, da bomo imeli prihodnje leto možnost začeti.

Končno je podal še poročilo o dveh zapuščinah hiš, ki bodo pripadale po smrti lastnikov našemu združenju.

Treba je priznati, da je med nami invalidi težko delati. Naj delegati ne zamerijo, da je tudi od 28 oblastnih odborov samo 17 izpolnilo obveze napram Sred. odboru. Središnji odbor je imel polno dela in sicer je med letom izvršil okoli 600 intervencij, tako da prihaja povprečno na dan po 12 intervencij na različnih mestih.

Končno predlaga naj bi kongres usvojil mnenje, da se vrši prihodnji kongres v Bitolu kot spomin na 10-letnico bitke na Kajmakčalanu. Delegati naj bi obhodili Kajmakčalan, in se podali tudi preko Soluna na Krf. Vse to naj bi bilo združeno z drugimi tudi uradnimi predstavniki in drugimi udeleženci. Zbiral naj bi se fond v ta namen.

Po tem izveštvju je predsednik otvoril debato.

Delegat iz Šabca je povdarjal potrebo, da se kongresi vrše v Beogradu, kjer lahko apeliramo na predstavnike.

Tov. Dovezenski je izrazil nado, da rešimo lahko vseeno na kongresu vse potrebno.

Tov. Lazarević je izjavil, da se vidi, da med došliimi delegati ni opazati kritike, da bi ne bilo delo Sred. odbora v redu. Da ne bo dolge debate naj vsak do jutri premisli. Če bodo delegati podali pri glasovanju razrešitev je Sred. odbor niti ne sprejme, pač pa po svoji vesti stoji na razpolago, da se ga more vsikdar kontrolirati za storjeno delo. Mogoče obstoja kaj jeze, če pa smo danes v kontaktu, lahko v bodoče vsak zavzame drugo stališče, on kot predsednik more izjaviti, da že 3 leta dela popolnoma vestno na čelu združenja.

Tov. Jovanović iz Podgorice povdarja, da smo delo Sred. odbora itak spoznali na plenarnih sejah, tiskano je pa tudi v poročilu. Danes ni treba, da govorimo o njem pač pa predvidimo program, da bomo mogli na kongresu čim bolj zainteresirati predstavnike za zboljšanje vprašanja. Pokažimo potom tiska kaj smo naredili. Pripravimo se kako bomo govorili in kakšne referate bomo imeli.

Tov. Baltić iz Kragujevca izjavlja, da naj vsak delegat danes pove kar želi, da bo naša stvar jutri na kongresu čista in ne bo nasprotstev.

K referatu o invalidskem vprašanju ni bilo predlogov, ker je vse pripravil že Sred. odbor, drugi odbori pa so jih stavili pismeno, imajo pa se itak sestaviti posebni odseki. Za tem je bilo nekoliko debate k proračunu. Delegat iz Šabca je izrazil mnenje, da je preveč izdatkov za osobje.

Tov. Lazarević je konstatiral, da je bilo prej več osobja in proračun večji. Danes pa, ko je toliko novih Obl. odborov in delo tako naraslo, ni misliti na zmanjšanje osobja, ako se hoče točno funkcioniranje.

Tov. Madžarac je pojasnjeval posamezne funkcije osobja.

Tov. Popović izjavlja, da se ne smemo pečati s takimi melankostmi, ko imamo pred seboj važno vprašanje. Osobje svojo dolžnost izpolnjuje, kakor zahtevajo potrebe.

Temu mnenju so se pridružili delegati iz Osjeka, Novega Sada in iz Bosne.

Delegat iz Mostara izjavlja, da je glasovanje o budžetu nepotrebno, ker ga je usvojil plenum. Kritizira posamezne nedostatke po stopanja z invalidi, pred vsem, ker jih ne sprejemajo v drž. službe ter jih celo reducirajo.

H koncu so bili predlagani funkcijonarji kongresa in sicer za predsednika kongresa prof. Stevo Jovanović iz Kragujevca.

Določi se še dva podpredsednika med katerima je bil naš delegat tov. Geč iz Maribora, zapisnikarja tov. Madžarac, dva overovatelja, verifikacijski odbor, v katerem je bil naš delegat tov. Osana, kandidacijski odbor, v katerem je bil naš delegat tov. Rus, odbor za prošnje in pritožbe, v katerem sta bila naša tov. Štefe in Rus, in odbor za resolucijo, v katerem sta bila ista dva naša delegata.

Nato pa je bila predkonferenca zaključena ob 1/2 13. uri.

Kongres.

Drugi dan 12. junija so se okoli 9. ure pričeli zbirati v verandi oficirskega doma različni predstavniki naše javnosti med njimi tudi g. minister za socialno politiko.

Posebna deputacija se je med tem odpehala na grob čehoslovaških junakov, ki so bili za časa avstrijske okupacije tamkaj ustreljeni. Pri tem naj omenimo, da stoji na vojaškem vežbališču krasen spomenik ob lepo urejenih grobovih junakov, v katerem je vklesanih 44 imen. To so bili oni, katere je dala avstrijska soldateska ustreliti kot upornike, s tem da so se ponašali za slovansko stvar. Tamkaj je položila naša deputacija krasen venec z nagovorom tov. Lazareviča.

Po povratku deputacije so se delegati z vsemi gosti podali v dvorano oficirskega doma, kjer je predsednik tov. Lazarevič otvoril kongres ob 10. uri. Izrazil je najprvo veliko zahvalo borcu za svobodo, našemu Velikemu vojskovodji in pokrovitelju Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru, ki je poslal na kongres svojega zastopnika gospoda generala Jovanoviča. Pozdravil je kraljevsko vladu in njenega predstavnika, ki je posetil kongres, dalje ministra za socialno politiko g. Mijovića, na katerega je apeliral, da se bo odzval našim upravičenim zahtevam. Dalje je pozdravil zastopnika tamkajšnje vojaške oblasti in posadke g. polkovnika Antonijevića, predstavnike Narodne Odbrane, naše morarice, ruskih invalidov, Kola jugosl. sester, Ženskega pokreta, Ženskega društva kragujevskega in beogradskega z gospo Markovićevo kot najstarejšo članico na čelu, velikega župana kragujevskega in sarajevskega, naše Sokole z zadovoljstvom, da so združili svoj župni izlet z invalidskim kongresom, da skupno manifestiramo za bodočnost države. Pozdravil je še g. dr. Kuka kot poslanika čehoslovaškega naroda, s katerim je vezana naša historija in predstavnika mesta Kragujevca g. dr. Kalanovića, preko katerega pozdravi celo mesto in občino.

Tov. Lazarevič je pričel govoriti:

Šumadija, naša zgodovina, stvarjala si generacijo in temelj naši bodočnosti. Ljubiš narod, ljubiš nekdanje borce. Slišal sem malo deklico šolarico, ki je včeraj prepevala pesem, da je edini naš spas v zajednici SHS in kako so segale besede v srce iz mladih ust. Uveren sem, da nas Šumadija noče zapustiti v naših težnjah. Kaj naj dobimo in preskrbimo za one, ki so tako zvesto čuvali zemljo? Najbolje naj bi živeli oni, ki so največ za njo žrtvovali. Zahvaljujem se vsakemu, ki je prišel, da z nami sočustvuje in nam posveti pažnjo. Ogromne so nevolje vojnih žrtv. Naš nesrečni zakon je nepovoljen, vprašanje je javnosti znano, izzvalo je zainteresiranje. Naj omenim najrše točke.

Stari zakon je bil boljši od novega. Da se vojnim žrtvam odpomore, je treba nov zakon. Poglejmo uboge matere padlih? Po starem so prejemale do 500 Din, a sedaj le po 40 Din, pa še to le, če so stare in nesposobne! Istotako siročad, ki ima danes borih 100 Din pa nobene oskrbe. Nimamo invalidskih domov. Vzemimo Italijo, ki jih ima 35. Nato omeni tov. Lazarevič primer Janka Ljubića kakor na predkonferenci in nadaljuje isti referat kakor na predkonferenci in sicer vprašanje rezervnih oficirjev, ki niso enaki z aktivnimi, zdravljenje, kako je slabo, posebno prevoz in očrta primere v Črni gori ter Dalmaciji, ki sta oddaljeni, delo sodišč pri predvah, ki zadržuje izplačila pri čemur omeni, da je narasel dolg na 180 milijonov, da pa je 50 milijonov votiranih, ki se vsled zastankov pri sodiščih ne izplačujejo. Pri izplačilih omeni velike nedostatke, ki se vrše po občinah. Dobijo se ljudje, ki se vlečejo za občinske stolce samo radi izplačil invalidnin. Celotaki so med njimi, ki so bili v vojski med ne-

prijatelji, na primer eden je bil v bolgarski vojski, danes je predstavnik občine. Pomočnik ministra je obljubil, da se bo izplačevalo preko poštne hranilnice. Kjer je to mogoče naj se uredi, drugače pa po občinah v pričo načelnika, svečenika in učitelja.

Nesrečni cenzus davka, ki uravnava prejemke ne po poškodbah, ampak finančni možnosti. Pri nas plača vsak toliko davka, ako po izračunani kvoti zasluži le 1 Din 60 p na dan. Minister g. dr. Gosar je stavil tri spreminjevalne predloge, ali je le z enim malenkostno uspel.

Upamo in nadajamo se, da bomo imeli vsaj v bodoče kaj uspeha.

Priznati je treba, da se privatna društva in osebe brigajo za našo usodo in nas podpirajo.

Dobili smo dve novi zadužbini (zapuščinska volila) in sicer g. Dj. Kanara, ki je volil vse premoženje po smrti udruženju in g. Rade Miljutinovića, ki je istotako volil dve hiši, da imajo po njegovi smrti vojne žrtve brezplačno stanovanje. Gladni Hercegovini smo poslali dva vagona koruze. V bodoče bo udruženje delalo z vso močjo, da se žrtvuje za našo stvar. Invalidi ostanejo kljub vsem zaprekam zvesti patrijoti.

Cele knjige bi lahko napisali o bedi naše raje. Kljub temu ugotavljam, eno dobro stvar, da se cel povojni čas drži moralni ugled vojnih žrtv po njih samih. Nočejo biti prosjaki kljub temu, da se jih ne oškoduje za življenje in kar bi moralo biti, štiti jim ugled napram bodočim mladim generacijam. Do danes jih je 30% pomrlo, nadajamo se, da bo enkrat vendar boljše, kar bo pokazala bodočnost.

Minister soc. pol. g. Mijović je odgovoril sledeče: Država je takoj v prvih letih po vojni smatrala za svojo največjo dolžnost, da se oddolži napram invalidom. Dala je kolikor so ji moči dopuščale za ekonomsko in socialno pomoč in materijelni obstanek. Toda sredstva niso dovolj dopuščala, prišli smo v težko materijelno stanje. Nekaj je treba omeniti. Komisije niso pravilno ocenjevale invalidov in se točno držale predpisov. Veliko število nima pravice da pada na breme in škodo drugih. Temu je bila posvečena pažnja toda priznati je treba, da se napravljene pogreške popravijo. Prvi zakon ni zadovoljeval pa tudi ta ne zadovoljuje. Kar se tiče mater siročadi, rez. oficirjev se potrudim, da se v mejah možnosti popravi. Za poravnavo zaostankov sem v bodoči proračun stavil že 50 milijonov in poskrbel, da se bo dajalo najprvo najpotrebnejšim. Središnjemu odboru, kot zakonito priznani ustanovi sem naklonil 1/2 milijona pomoči, iz česar je treba, da se v prvi vrsti pomaga deci, ki se šola, 250.000 Din sem dal v združno pomoč, iz česar naj bi se postavljale trafike in podobno po različnih krajih. Položena je osnova za početek takega združništva s tem, da sem odobril združna pravila. Ne more se vsega pričakovati od države, privatna iniciativa naj pomaga. Ne ostati neorganiziran, udruženje je moralna institucija, ki invalide podpira, združništvo pa ekonomsko jača. To je najboljša osnova za napredek. Iz svoje strani hočem paziti, da se vse izvede. Ne morem nič obetati, toda skrbeti hočem, da država kolikor mogoče žrtvuje za svoj dolg. Pomagati hočem Središnjemu odboru za zidanje doma, da se za zdravljenje otvorijo kopališča in druga zdravilišča. Prišli ste, da delate, zato vam želim mnogo plodonosnega dela in vas pozdravljam.

Nato se je čehoslovaški zastopnik zahvalil za pozdrave rekoč, da so ponosni, ker morejo delati v tako lepi zajednici z državo SHS. Nismo s svojim praporom samo zavezniki, temveč kot brat z bratom. V imenu poslanstva pozdravlja in želi uspehov.

Zatem prosi tov. Lazarevič, da prevzame predsedstvo kongresa drugi in si dovoli staviti predlog za tov. prof. Jovanovića, ker je običaj, da predseduje vedno predstavnik dotičnega kraja. Isti zasede mesto, se zahvali za čast in obljubi, da bo opravljal funkcijo kolikor bo mogel. V imenu voj. žrtv kragujevskega obl. odbora, ki z veseljem sprejmejo svoje bratske tovariše v sredino, pozdravlja vse navzoče. Mila deca Šumadije, ki je nosilka idej in križi na Golgoti sprejema z odprtimi rokami svoje brate tovariše.

Postavijo še zapisnikarja, overovatelja, verif. odbor, kandidacijski odbor, odbor za prošnje in predloge ter odbor za resolucijo po predlogih predkonference.

Predsednik tov. Jovanović prosi navzoče, da poslušajo zastopnike društev, ki so se prijavili. Beogradsko žen. društvo izjavi po zastopnici, da je srečno, ker more prisostvovati skupščini najzaslužnejših. Društvo je bilo v pomoč borcem za časa vojne in to ho-

če še ostati. Zahvaljuje se za doprinešene žrtve in kliče: »Živelik«

Zastopnik ruskih invalidov si šteje v čast, da more v tem slavnem mestu v plemeniti Šumadiji pozdraviti in izraziti dobrodošlico kongresu, dičnih, s slavo venčanih invalidov, ki so vedno služili za srečo, slavo in napredek domovine. Ruski invalidi se vroče zahvalijo za gostoljubnost in dostojno življenje tako daleč od domovine. Srečni pa so, da so v ujedinjeni SHS državi, ki je kakor njih druga otadžbina. Vaši uspehi so naši uspehi. Prislovica pravi: Tovariši so tovariši v sreči in nesreči. Nikdar vas ne pozabimo bratov Slovanov. Živijo plemeniti, dragi jugoslovanski invalidi.

Gostje z g. ministrom so nato odhajali.

Tov. Madžarac je nato čital brzojavke, ki jih je kongres sprejel in odposlal, in sicer: Njegovemu Veličanstvu kralju, vojvodi Stepi Stepanoviću, četniškemu udruženju, Fondu sv. Djordja, g. Milojeviću, g. Spasički, g. Vajfertu, Kolu srbskih sester, Ženskem društvu Beograd, Rdečemu križu, borcu Soluna Kostu Pečancu, g. dr. Kabinoviću, Beogradski trg. omladini.

Končno je predsednik pozdravil došlega čast. člana g. dr. Ježa. Na to so bili prečitani kongresu došli brzojavni pozdravi in sicer od: dr. Reisa, invalidov cetinjskih, Mesnega udruženja topolskega, Krajevnega udruženja v Celju, Oblastnega odbora Karlovac, kaptana Lapovića, Udruženja ruskih rat. invalida, Črnega Krsta, dr. Acimovića, Božidarja Nedića, šumadijskega Sokola in dveh invalidskih organizacij iz inozemstva.

Na vse brzojavke se je sklenilo odgovoriti.

Verifikacijski odbor je med tem pregledal pooblastila. Sporni sta bili pooblastili iz Niša in Dubrovnika, nekateri delegati pa niso bili izvoljeni. Neizvoljenih se ne prizna. Nato se prečita imena delegatov. Kongres se nato prekine.

Popoldne ob 3. uri je sledilo nadaljevanje. Prečitajo se še nekateri pozdravi in sicer iz Čačka, Kola srp. sestara Beograd, glavni odbor četnika in O. O. Crv. Krsta.

Debata o poročilu S. O.

Tov. Vukanović zahteva izmenjavo, da bodo invalidi, ki dobe od agr. reforme zemljo tudi prejemali invalidnino. Kritizira, da županija kosovska nima »Službenih Novin« in pravilnika o zaposlovanju ter postopanje pri slučaju Stefanovića Miodraga.

Tov. Štefe. Na plenumu sem si pridržal odvojeno mišljenje glede zadrugarstva in sicer radi pravil, zato nisem glasoval za izveštaj. Cetinjski kongres je naročil sprovesti gospodarski sistem zadrugi A. D. V izveštaju čitam drugo. Nalog kongresa je Zadruga a. d. skupno s širšim sred. odborom in s pomočjo vseh že obstoječih inval. zadrug izvedla na ta način, da je bil na predzadnji plenarni seji sprejet načrt pravil in s tem že določen sistem združništva s svojim Savezom inval. zadrug v Beogradu. V izveštaju so pa čisto nova pravila, ki jih je napravil ožji S. O. Zakaj se prejšnja sestavljena in sprejeta pravila od plenuma ne uvažujejo? Tak način je nepravilen. Pri nas se zakonsko tako zadrugarstvo kakor ga predvidevajo ta pravila ne more sprovesti. Prosim, da o tem govorimo in resno premislimo, ako kongres ne pride do drugega zaključka, ne bo mogla Slovenija pristopiti k taki gospodarski zajednici.

Tov. Rus želi dodatno, da se razloži, kako je došlo do teh pravil, ker je plenum sprejel potrebna pravila za zadruge v celi državi to je za Savez. Pravila, ki jih je napravil S. O. so potrjena od ministrstva, zakaj je potem še točka »Združništvo« na dnevnem redu? Ne napadam S. O., vendar mogoče je imel motive za to, ki jih želim vedeti. Prosim delegate, da v zadrugarstvu sprejmejo tako odločbo, ki bo za vse izvedljiva. Razlaga kako smo vezani v Sloveniji na naš združni zakon.

Tov. Jovović se kot predstavnik Črne gore najprvo zahvali meščanstvu Kragujevca in Šumadije, da so nam pri vsakem koraku bratje. Kakor je bila v Topoli 1804, upaljena prva puška srečna, tako naj bo naš kongres v Šumadiji. Govorimo torej o delu kaj bo vlada z nami naredila, šele v drugi točki pa o uspehih. Ker je prisoten delegat vlade, ga je treba informirati. Imejmo borbo in zopet borbo. Oni, ki so s krvjo osvobodili zemljo se morajo boriti za skorjico kruha proti onim, ki so se obesili na hrbet domovini. G. minister je povedal, da smo invalidi uprposčeni in da ni vseh možnosti za pomoč. Toda rešile so se pa ministrske plače in poslanske dnevnice, zato bi se lahko tudi naše. Rekel je, da je bilo dosti laž invalidov? Izmed 30.000 ali še več, je pač nekaj lahko takih, toda že zdavnaj je bilo mogoče vse izčistiti.

Kar zamislamo se na ono specialno sodišče. Vagone invalidskih aktov so pošiljali sem in tja. Mesto podpor so napravili inšpektorje in 20 komisij. Skoro priznajo, da je nekaj po manjkajev v inval. zakonu. Vem, da se je vlada dobro zavedala kaj je naredil n. pr. rezervnim oficirjem, činovnikom itd. Dobili smo zakon pri katerega glasovanju bi lahko vest pekla. Zakaj pa nihče ne zahteva od poslancev, da se popravi?

Vprašanje je bilo že od početka slabo. Kaj imamo v zakonu? Pogoršano stanje. Današnja razlika pri roditeljih, deca dobiva le do 16. leta, kaj je to? Kakšno favoriziranje je pri oficirjih in činovnikih? Ako dobi zemljo ne dobi invalidnine. Saj gre človeku na svetu pravo uživati zemljo. Kako je z ortopedskimi zavodi. Še ta v Beogradu je videti, da ne bo dolgo životaril. Kredite brišejo, invalidskih domov ni. V Beogradu nima niti pred smrtjo invalid kam položiti glave ali se odmoriti. Ali za drugo so sredstva. Naredili smo v Beogradu oder, najmodernejši v Evropi. Kaj nam koristi zakon za službe. Za odpuščanje. Rad bi videl sliko enega invalida, ki uživa v tem oziru zaščito. Nadejali smo se, da bo vlada sedaj s finančnim zakonom kaj popravila, ali niso spremenili nobene točke. Naša država bi mogla pol milijarde, to je 26. del žrtvovati za voj. žrtve.

Za me so naši organizacijski budžeti malenkost, ampak dajatve države.

Tov. Pavlovič se zahvaljuje za podpore deci in se zahvaljuje S. O., da se je trudil zboljšati položaj pa ga vendar ni mogel. Prosi, da bi se izposlovalo, da se invalidi pošljejo k pregledu vedno najbližjim komandam.

Tov. Dušan Ilič odgovarja kot član S. O. na prejšnja izvajanja.

Glede procesa Stefanović omenja, da je še v teku.

Kot predstavnik v višjem sudu ne more nič ukreniti, da bi dobili oni, ki dobe zemljišče tudi invalidnino. Glede zadrug pa je mnenja, da s pravne strani ni zadržka glede osnivanja v celi državi.

Tov. Štefe pripominja, da samo na temelju inv. zakona ni mogoče stvarjati zadrug.

Tov. Lazarevič omenja, da pravila za drug itak še niso sprejeta, delegati pa naj store kar hočejo, ali jih sprejmejo, ali odbacijo. Podpisal jih je minister, ki daje denar le pod moralno garancijo. Zato nam je predpisal taka pravila. Denar je rezerviran in se ga bo dalo po teh pravilih organiziranim zadrugam.

Tov. Baltić: Večina se strinja z delom S. O. Res je, da je delal nek pripravljalni odbor Središnje zadrugo. Toda vlada hoče moralno garancijo Sred. odbora, nad katerim ima svojo kontrolo.

Tov. Rus citira po členu 90 inv. zakona, da je smatrati samo materijelno ne pa tudi pravno pomoč inval. združbam. Saj smo samostojni sicer pa pod kontrolo sodišča, imamo tudi obrtni zakon.

Tov. Ješa Popović je mnenja, da s celim združništvom ne bo nič, če ne bo država pomogla. Država mora rešiti invalidsko vprašanje in s tem bo tudi združništvo mogoče.

Tov. Majstorović je za to, da se vse težkoče invalidov in današnje resolucijo objavi v listih.

Tov. Stepanović prečita za skopljansko oblast ekspozice invalidov, da ne prejema invalidnin oni, ki dobe zemljo, radi invalidnin oni, ki dobe zemljo, radi invalidnin činovnikov in oficirjev, radi prevedb, radi davčnega cenzusa, radi premalnih odkupnin (nekateri dobe komaj 2000 Din) in željo da naj se deca iz Južne Srbije pošilja šolat v Šumadijo.

Nato je bil izglasovan absolutorij Središnjemu odboru in je predsednik dal odmor radi kandidatnih list. Za predsednika je bil takoj burno aklamiran zopet tov. polkovnik Pero Lazarevič.

Kandidacijski odbor se je takoj povrnil in stavil predlog za stari Središnji odbor. Isti je bil tudi izvoljen. V odbor sta prišla le 2 nova člana, med njima zopet za stari znaneč tov. Aca Ilič.

Nato je bil kongres ob 19. uri zopet prekinjen. K besedi se je oglašil še g. dr. Jež, ki mu je pa predsednik po pravilih ni hotel dati, temveč mu jo dal predsednik tov. Lazarevič po prekinjenju kongresa. G. dr. Jež je izjavil, da je čul, da ni delal. Zato smatra, da s tako obtožbo ni treba, da bi bil častni član in odlaga to častno mesto. Tov. Lazarevič oporeka, da ni bilo nič govorno o njem, ali g. dr. Jež vztraja.

Isti dan zvečer so bili delegati povabljeni na banket mestne občine, ki ga je priredila v čast invalidom in Sokolstvu, ki je imelo istočasno v Kragujevcu svoj župni zlet.

Naslednji dan 13. junija dopoldne so si delegati na povabilo ogledali artilerijski tehnični arzenal v Kragujevcu.

Popoldne pa se je zopet nadaljeval kongres ob 14. uri.

Kot prvi govornik je nastopil tov. Štefe. Oprostil se je, da ni treba zameriti, ako poda izraz nezadovoljstva. Kakor se je postopalo z g. dr. Ježem, tako ne sme biti. Proti temu slovenska delegacija protestira, g. dr. Jež je postal na predlog iz Slovenije častni član in dobiti bi moral besedo, sicer smo Slovenci z njim vred užaljeni.

Nato pa je podal pojasnilo, tikajoče se nastopa Slovencev v udruženju. Poznate naše delo in našo voljo. Mi hočemo stvarnega dela. Mi smo organizacijsko delavni, nočemo le manifestirati, ampak tudi stvarno kritizirati. Mi imamo program, ki je realističen, gospodarski. Imamo 2 vzgoji, ki si nasprotujeta, toda to ni tragično. Vaš mentalitet je drugače vzgojen, a naš zopet drugače. Mi smo strogo stvarni in delamo v organizaciji le na realistični podlagi. Vse drugo nam je v tem oziru postransko. Zato se pobrigamo za vsako malenkostno vprašanje, ki ga razpravljamo in kritikujemo, če je treba. Zato pa tudi hočemo, da se vpoštevata vsak naš glas. Zato smo tu, da se pomenimo, kar je dobrega naj se sprejme, kar pa slabega, naj se zavrne. To povem radi tega, da se ne bo mislilo slabo o našem edinstvu, ako nastopamo s kritiko in da ne bo zamere.

Tov. Lazarevič odgovarja, da smatra način, kakor ga je zavzel kongres za jačji. Z besedami, frazami in zgolj resolucijami se malo doseže, pa naj še tako hvalimo organizacijsko moč. Radi g. dr. Ježa pa, da po rešenju plenarne seje nima nihče govoriti, kdor ni delegat. On pa je sicer dobil besedo, zato smatra nadaljni slovenski protest odveč.

K temu pristavlja še predsednik kongresa tov. Jovanović, da ga to tangira, ne more pa drugače postopati kot po pravilih in sklepih, kar misli, da se mu ne more zameriti, ker ni dal besede g. dr. Ježu.

Tov. Dušan Ilič izjavlja, da dobro pozna, kako Slovenci mislijo. Oni imajo socialni problem, mi pa nacionalni problem reševanja. Za naše razmere bo boljši po načinu, kakor smo ga zavzeli.

Nato je odbor za prošnje in pritožbe podal z razpravo posamezne predloge. Oblastni odbor v Ljubljani je stavil:

1. da se v sodiščem rok za rešitev vseh invalidskih zadev;
2. da se cenzus popravi in odbije iz nje ga davek na ročno delo;
3. da se zakon spremeni ali sprejme popolnoma nov;
4. da se gažiste brez čina prevede na nižje oficirske prejemke;
5. da se trafike nezaščitenim odvzemajo in omeje za vojne žrtve;
6. da se uverenja za vožnjo dele pri udruženju, ne v želez. direkcijah;
7. da se vsi zaostanki invalidnin izplačajo;
8. da se prenese vse invalidsko vprašanje s pripadajočimi sredstvi na oblastne skupščine;
9. da se izključi za dobo 1 leta nekaj članov, ki niso preklicali svojih obdolžitev.

Vse te predloge je kongres naložil Središnjemu odboru v izgotovitev.

Kot posebni predlog za sprejem g. dr. Ogrina za častnega člana je bil sprejet.

Sledila je debata o nadaljnjih predlogih drugih odborov, ki so bili po večini sprejeti ali naloženi SO v postopanje. Končno se je otvorila debata o pravilih zadrug. Večina je bila za to, da so dobra, zato so bila tudi z večino sprejeta.

Po predlogu tov. Iliča, da resolucija nima pomena, pač pa naj deluje Središnji odbor od točke do točke po referatih, se je to mnenje usvojilo. Nato je bil kongres zaključen.

Delegati so se še isti dan ob pol 17. uri odpeljali na svoje domove.

Slovenska delegacija mora izjaviti, da je občutila izredno naklonjenost Šumadijcev. Povsod prijazen sprejem, ljubeznivost in spoštovanje, kar zna izkazati nekdanjim borcev le šumadijski rojak. Da so častno pripomogli invalidom in njihovem kongresu, jim gre vsa hvala.

Sodbo o delu pa smo na kongresu samem izjavili. So momenti, v katerih smo najbolj mi poklicani, da manifestiramo, ali kadar gre izključno za naše stanevsko vprašanje, se nam zdi uspešnejše omejiti se na predmet sam in se temeljito pripraviti na stanovsko borbo.

Oba načina smo seveda dolžni vršiti, toda naj bi bila pri nas ločena. Stanovski na predek vidimo v delu, ki spričo našega stanja ne more biti manifestativno.

Politične beležke.

Volitve so razpisane. Zgodilo se je naposled to, kar se je toliko govorilo, pisalo, demantiralo in zopet potrjevalo. Narodna skupščina je bila 15. junija t. l. razpuščena. Nove volitve so razpisane za nedeljo, dne 11. septembra t. l. Novoizvoljena Narodna skupščina je sklicana k razrednemu zasedanju dne 5. oktobra, da reši vse formalnosti tako, da bi bilo v smislu ustavnih določb dne 20. oktobra otvorjeno redno zasedanje.

Rekonstrukcija vlade se bo izvršila po medsebojnem sporazumu med Vukičevićem in dr. Marinkovićem. Poleg dosedanjih ministrov, ki obdrže svoje resore, vstopijo v vlado štirje radikalni in 1 demokrat. Vendar še to ni definitivno rešeno in se vrše posvetovanja.

Novi veliki župani. Dosedaj je imenovanih 12 novih velikih županov, ki so pristaši vladnih radikalov, odnosno demokratske zajednice. Glede Slovenije še odločitev ni padla.

Homogena demokratska vlada. Govori se, da v slučaju izključitve radikalnih ministrov korporativno vstopijo v demokratsko zajednico. To store tudi oni poslanci radikalne stranke, ki so pristaši sedanje vlade, ako se jih izključi iz radikalne stranke. Na tak način bi bila sedanja vlada naenkrat popolnoma demokratska.

Definitiven prelom z Albanijo. Albanski poslanik je odpotoval iz Beograda. Albanska vlada je popolnoma pod italijanskim vplivom in na ultimativno zahtevo naše vlade, da se izpusti aretirani dragoman, ni niti odgovorila. Naši konzuli morajo zapustiti Albanijo. Albansko prebivalstvo je proti italijanski orientaciji. Ves promet je z Albanijo ustavljen. Mussolini bi rad na vsak način izzval konflikte z Albanijo. Albanci se pa energično pripravljajo na odpor proti italijanski politiki, ker bo Albanija vsled prekinjenja odnošajev gospodarsko občutno oškodovana. V Puki je prebivalstvo dejansko napadlo italijanske oficirje-inženirje, ki grade ceste ob albanski meji. Štirje oficirje so bili ubiti. Vse kaže, da stoji Albanija pred krvavo revolucijo, ki jo v gotovi meri podpira Italija sama, da bi na ta način dobila povod tudi za dejansko vojaško okupacijo Albanije in s tem direktno ustvarila fronto proti Jugoslaviji.

Atentat v Varšavi. Na sovjetskega poslanika Vojkova je bil izvršen atentat. Streljal je nanj gimnazijec — beloruske narodnosti Koverda. Poslanik Vojkov je bil takoj mrtev, atentator pa aretiran.

Napeto razmerje med Poljsko in Rusijo. Rusija zahteva izgon emigrantov in udeležbo pri preiskavi umora poslanika Vojkova. Poljska na to ne more pristati. Izrekla je svoje sožalje ruski vladi in postavila atentatorja pred preki sod. Razmerje se vsled tega še poostruje, ker je ruska vlada mnenja, da je to vse urejeno vsled prekinitve diplomatskih odnošajev z Anglijo in so ruski kontrarevolucionarji s tem dobili zopet korajžo.

Volilna vlada v Rumuniji. Proti sedanjemu rumunskemu kabinetu Averescu je nastal v vodilnih političnih krogih velik odpor. Strankini načelniki so bili povabljeni, da vstopijo v koncentracijsko vlado, kateri bi še nadalje načeloval Averescu. Vse stranke so pa odklonile sodelovanje z Averescum. Sledila je demisija vlade. Novo vlado je sestavil Princ Barbu Stirbey. Na binkoštni ponedeljek je bil objavljen dekret, s katerim se razpuščata zbornica in senat ter se določajo nove volitve na dan 7. julija, medtem ko se bodo vršile volitve v senat v dneh 10., 12. in 14. julija. Parlament je sklican za 15. julija.

Dobro se oborožujejo. O priliki debate o reformi francoske vojske v francoski zbornici se je govorilo, da se treba tudi Franciji postaviti, ker je Italija in Nemčija pripravljena. Radi tega je potrebno, da je Francija v stanju že prvi dan mobilizacije postaviti na ogroženo mejo 1 milijon izvežbanega moštva. Tako Italija, kakor Nemčija razpolagata že danes s silo, ki bi lahko omogočila dogodke iz leta 1914. Italija vzdržuje na francoski meji 12 popolnoma opremljenih divizij in zato je potrebno, da podvzame tudi Francija primerne varnostne mere. Lepa bodočnost.

Dunaj naj postane vzhodno tržišče združene Nemčije. Predsednik nemškega državnega zavarovalnega urada n. r., dr. Kaufmann, ki se mudi te dni na Dunaju in ki je obenem predsednik renske zveze, koje naloga je vzdrževanje stikov med Nemčijo in izven njenih mej živečimi Nemci, je podal novinarjem daljšo izjavo o vprašanju priključitve Avstrije k Nemčiji. V svoji izjavi naglašja, da ni le v interesu nemškega naroda, ampak tudi v živ-

ljenskem interesu obeh držav, da se čim prej združita. Dunaj bo postal važno vzhodno tržišče združene Nemčije. Če so zapadne države ob priliki sklepanja mirovnih pogodb šle tako daleč, da so pogazile jasno izraženo voljo Avstrijcev za priključitev k Nemčiji, je s tem ta priključitev samó odgođena, ne pa za vselej preperečena.

Francoski parlament odklonil oddajo monopolov v zakup. Francoska zbornica je odklonila vladni predlog, da se dá v zakup monopol vžigalic privatnikom, z 281 glasovi proti 243. Ker povodom tega glasovanja ni bila stavljena zaupnica, vlada ni demisionirala.

Sej laške mornarice na Reki. Te dni je prišel na Reko šef vrhovne komande italijanskega brodograja, admiral Acton. Inspiciral je reško luko in ostale pomorske vojne naprave, nato se pa odpeljal v Pulj.

Zasedanje Društva narodov. Dne 13. junija t. l. se je pričelo 45. zasedanje sveta Društva narodov. Zasedanje je otvoril angleški zunanji minister Chamberlain. Kakor se govori, je Mussolini italijanskemu zastopniku dal nalog, da v slučaju, če pride albanska zadeva v razpravo, zapusti sejo.

Predsednik Hindenburg namerava odstopiti, pišejo nekateri listi in se v parlamentnih krogih kolportira govorica, da namerava to storiti za svoj 80. letni rojstni dan. Izdati hoče proglas, v katerem bo utemeljil svoj odstop.

Justifikacije v Rusiji. V Rusiji so zopet na dnevnem redu smrtne obsodbe in justifikacije. Povsod streljajo protirevolucionarje v odgovor na rovarjenje proti sovjetski Rusiji in pripravljanje na napad na sovjetsko Rusijo. V Moskvi so ustrelili te dni 20 oseb, bivših knezov, generalov in visokih uradnikov iz dobe carske Rusije radi špijonaže.

Odkritje nove zarote v Sofiji. Iz Sofije poročajo, da je policija odkrila novo zaroto z flištenom, da se napade zapore in osvobodi zaprte politične osebnosti. Sodi se, da je zarota bila dobro organizirana in da so bili podkupljeni vsi kaznilniški pazniki. Izpodkopali so pod zemljo tudi hodnik v dolžini 30 m, po katerem naj bi aretiranci ubežali.

Položaj na Kitajskem. Kantonska armada prodira naprej. Čete so v stiku z Ankuočinom na različnih točkah in reorganizirajo svoje čete za nadaljnji pohod. Vojaški guverner pokrajine Sansi, Jenšičan je prestopil h kantonskim četam. V okolici Hankova je vojaška situacija nespremenjena.

Motivacija vlade za razpust skupščine. Ministrski predsednik Vukičević je motiviral svoj predlog za razpust skupščine, da je vlada ugotovila, da dosedanja zakonodajna delavnost ni zadovoljila stvarnih potreb države in narodnega življenja in da se cela vrsta državnih uredb stvarno do danes ni izvedla. Poleg raznih zakonov, ki se imajo sprejeti so še potrebni zakoni, potrebni za končno veljavno konsolidiranje in ozdravitev državnih financ in zakonit, s katerimi se bo ozdravila gospodarska kriza in zagotovil intenziven gospodarski razvoj države. Potrebno je, da se sprejmejo zakoni o državnem računovodstvu, o organizaciji finančne oblasti, o neposrednih davkih. Ta program je tako ogrožen in obsega vprašanja velike važnosti, da ga ni mogoče izvesti s sedanjo narodno skupščino. Za veliko zakonodajno delo, ki čaka vlado, je nujno potrebna narodna skupščina, ki bo imela pred seboj polno delovno perijodo in ki se bo izvolila za to delo.

Anglija bo posredovala v albansko-jugoslovenskem konfliktu, kakor se zatrjuje, v tem smislu, da bo poskušala doseči pri albanski vladi, da izpusti na prostó dragomana, pri jugoslovenski vladi pa bo posredovala, da ta omili svoje stališče.

Obsodba atentatorja na ruskega poslanika Vojkova. Atentator Koverda je bil od prekega sode obsojen na dosmrtno ječo in na izterbo vseh državljanjskih pravic. Sodišče je obenem sklenilo naprositi predsednika republike, naj izpusti kazen v 15-letno težko ječo.

Umor varšavskega policijskega šefa. Po poročilih iz Varšave je bil na tamošnjem glavnem kolodvoru umorjen šef varšavske kriminalne policije. Atentator je skušal izvršiti samomor.

Naše gibanje.

DANASNJA ŠTEVILKA se je za nekoliko dni zakasnila radi poročila s kongresa.

Loterija trboveljskega invalidskega doma bo imela za one, ki kupijo srečke mnogo sreče in uspeha. Dobitki so zelo tepi in jih je mnogo. Naša dolžnost je, da podpiramo to akcijo. Agitirajte za pridno razprodajo srečk. Tovariši in tovarišice trafikantje razširite prodajo. Naročite srečke.

† kurat tov. Leopold Turšič. Komaj so utihnili zvonovi za preminulim tov. Francem Salmičem, pa že so se zopet oglasili turobno v srce segajoče. Dne 30. majnika t. l. je umrl tovariš g. Leopold Turšič, mestni župnik v Krškem. Mnogi vojni tovariši se ga gotovo dobro spominjajo iz svetovne vojne, osobito oni, ki so služili pri 27. p. p., kjer je bil on vojni kurat. Nakopal si je zavratno bolezen — jetiko, katera ga je v najlepši življenjski dobi položila v grob. Bil je 100% invalid in vzoren član našega udruženja. Številna udeležba pri pogrebu je živo pričala, da ni bil samo priljubljen med svojimi duhovnimi tovariši, temveč tudi med ljudstvom. V znak spoštovanja mu je Kraj. odbor v Krškem poklonil lep venec in odbor se je udeležil pogreba. Splošno priljubljeni vojni kurat gospod Bonač pa se je kot njegov stancovski tovariš in prijatelj ter tudi obenem v imenu našega udruženja v gnilivem govoru poslovil od njega. Naj v miru počiva.

Zopet eden. Dne 25. maja t. l. je v brežiški javni bolnici umrl tovariš Pangeršič Andrej iz Ponikve občina Vel. Dolina. V vojni zadobljena trebušna rana se mu je poslabšala in moral se je podvreči operaciji, kateri je pa podlegel. Tako umirajo tovariši drug za drugim in naše vrste se rapidno redčijo. Se nekaj let in smrt bo popolnoma likvidirala invalidsko vprašanje.

Maribor. Ker se prostori mestnega knjigovodstva mariborskega preurejujejo, so uradne ure za Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru v času od 7. do 20. junija t. l. preložene na popoldan, to je vsako sredo in soboto od 3.—5. ure. Ob praznikih pa so uradne ure kakor običajno od 9.—11. ure.

Razpis trafike. Tobačna trafika v Gotovljah hiš. št. 18, katero je dosedaj izvrševal Anton Antloga, je postala prosta. Kosmatí donos te trafike je znašal letno 2561 Din 25 p. Vojni invalidi in vojne vdove, ki so po invalidskem zakonu zaščiteni in se za podelitev razpisane trafike zanimajo, se pozivljajo, da se zglasijo najkasneje do 25. t. m. v pisarni Krajevnega odbora U. V. I. v Celju ali pa pri oddelku finančne kontrole v Žalcu, kjer dobijo vsa nadaljnja pojasnila.

Smrtina kosa. Umrl je dne 31. maja t. l. v Invalidskem domu Celje 100% vojni invalid tovariš Oter Franjo, rodom iz Zagreba. Pokojni je bolehal na težki kostni jetiki, katera ga je položila v prezgodnji grob. Dne 4. t. m. je istotam umrl 80% vojni invalid Irgl Ivan, rodom iz Trbovelj, star 46 let. Podlegel je zavratni pljučni bolezni, katero si je nakopal v bivši vojni. Pokojnima tovarišema ohranimo časten spomin, njihovim sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Tombola U. V. I. Celje, ki se je vršila dne 6. t. m. je bila kljub nestanovitnemu vremenu precej dobro obiskana. Glavne dobitke tombole so dobili: 1 glavni dobitek (šivalni stroj) Pleskovič Emil, davčni nadupravitelj v Laškem, 2 glavni dobitki (moško kolo) Ograjenšek Franc, rudar v Laškem, 3 glavni dobitki (kuhinjsko opremo) Pader Jožef, rudar Liboje, 4 glavni dobitki (otomano) Špur Alojzij, krojač Celje. Na okopih št. 1 in 5 glavni dobitki (vrečo bele moke) je dobila Presker Marija, žena 70% vojnega invalida iz Planine pri Brezicah. — Krajevni odbor izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem članom in članicam, ki so na katerikoli način sodelovali pri omenjeni prireditvi.

Društvo »Invalidski dom« v Trbovljah priredi v nedeljo, dne 3. julija v prostorih g. Ane Fortejeve predstavo z opereto in raznimi kupleti, potem veselico z godbo priznanega trboveljskega šramlja. Ker bo vstopnina zmerena, čisti dobiček pa namenjen za gradbo doma, opozarja društvo že danes cenjeno občinstvo, da se sigurno udeleži.

Trafika se odda v Podlipoglavu, občina Dobrunje. Vojni invalidi, vdove in sirote, ki na njo reflektirajo, naj se zglasijo takoj pri podružnici Udruženja Voj. invalidov v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica.

Ogroženi obstoj trafikantov! Monopolska uprava je iz čudnega razloga zavrgla staro stališče glede trafik, da je bil v veljavi »numerus clausus« (omejeno število) ter se oprijela načela: »Čim več trafik, tem boljšé!« Vsaka novina pa ni dobrina! Tudi o tej lažki trditvi, da je slaba, tako za monopolsko upravo, kakor tudi za trafikante. Gotovo se je odločila monopolska uprava za ta korak v nadi, da bo na ta način mogoče razpečati čim več tobačnih izdelkov. To stališče je napačno. Ne množina trafik, ampak kvaliteta blaga in višina cen ima ta odličilen vpliv na konzum. Z dobrim blagom in nizkimi cenami bo prodaja naraščala, s povišanim številom trafik pa prav nič. O resničnosti te naše trditve ni mogoče dvomiti in jo bo potrdil vsak praktičen trgovec. Ako povečano število trafik mono-

polski upravi nič ne koristi, vendar pa trafikantom škodi! Oni trpe zbog močnega naraščanja števila trafik. Zaslužek, s kakršnim je eden za silo živel, izgubi pomen, ako je razdeljen med dva, tri, štiri in več. Mesto da bi eden živel, jih pet, šest propada! To je efekt pomnoževanja trafik! Deloma pa ima tudi monopolska uprava sama škodo! Ker trafikantje ne bodo zmogli najemnin, bodo trafike stlačene v neprikladne prostore, kar gotovo ne bo dobro za tobačne izdelke. Odij odjemalcev bo naperjen le proti monopolski upravi. In še to! Ker trafikant od dohodkov trafike ne bo mogel živeti, bo prisiljen iskati si drugega zaslužka, ki ga bo našel najlažje in najhitreje pri raznih temnih, na verižništvo spominjajočih poslih. Krivec ne bo sam, ampak beda ter tisti, ki jo je povzročil. Prepričani smo, da monopolska uprava ne želi tega. Zato nobene nepotrebne trafike več! S tem se uničuje že itak bedne prodajalce. Kar je namenjeno invalidom in vojnim vdovam, naj ostane njim to pa v taki obliki, da jim bo res v pomoč. Pričakujemo, da bo monopolska uprava naše odkrite in iskreno mišljene besede upoštevala in takoj prenehala z ustanavljanjem novih trafik. — Tajništvo Udr. tob. trafikantov, Sv. Petra cesta št. 62.

Druge novice.

Nové železniške tarife. Določile so se nove vozne cene za osebni promet. Ali za prebivalstvo imajo nobenih olajšav. Za III. in II. razred ostanejo vozne cene, kakor so bile. Znižajo se samo vozne za I. razred in to približno za osebne vlake 20%, za brzovlake pa približno 15%.

Dvig nemške križarke. V soboto se je posrečilo dvigniti nemško križarko »Moltke« od 23.000 ton, ki je ležala osem let v zalivu Scapaflow.

Podržavljenje bivše južne železnice na Madžarskem. Kakor se izve, je v kratkem pričakovati podržavljenja madžarskih prog dunavsko-savsko-jadranske železnice. Generalni direktor Gordon bo najbrže imenovan za generalnega direktorja teh železnic.

Fašistični kazenski zakonik. Te dni je bil dokončan osnutek novega kazenskega zakonika, ki sloni na principih fašističnega režima in v veliki meri povečava pojem avtoritete. Vse zaporne in denarne kazni so zelo zvišane. Novi zakonik predvideva tudi celo vrsto novih deliktov v smislu današnjega juridičnega pojmovanja fašistične Italije ter predvideva kot najvišjo kazen smrt na večalish.

Delavska olimpijada. Listi poročajo, da bo na delavski olimpijadi, ki se bo vršila 28. junija v Pragi, zastopanih 14 narodnosti. Samo iz Nemčije pride 1500 udeležencev. Računajo, da se bosta zleta udeležila tudi Albert Thomas in Mac Donald.

Vsedelavski zlet, ki se je vršil v Ljubljani 5. junija t. l. je bila velika prireditve. Spreveda in mitinga na Kongresnem trgu se je udeležilo nad 10.000 delavcev iz cele Jugoslavije. Bilo je tudi mnogo inozemskih gostov, posebno iz Avstrije. Igralo je 8 delavskih godb. 4. junija t. l. zvečer je bil v dvorani »Uniona« koncert delavskih pevskih društev, ki je bil dobro obiskan.

Cene tujemu denarju. 100 avstrijskih šilingov 800 do 803 Din. 100 nemških mark 1348 do 1351 Din; 100 madžarskih pengov 989 Din 50 p do 982 Din 50 p; 100 italijanskih lir 313 Din 14 p do 315 Din 14 p; 1 dolar 56 Din 70 p do 56 Din 90 p; 100 francoskih frankov 222 Din 75 p do 224 Din 75 p; 100 češkoslovaških kron 168 Din 20 p do 169 Din; 100 švicarskih frankov 1093 Din 50 p do 1096 Din 50 p.

Desetletnica zarote v Boki Kotorski. Organizirani češkoslovaški mornarji revolucionarji, ki so se v dobi svetovne vojne udeležili zarote v Boki Kotorski, bodo prihodnje leto na svečan način proslavili desetletnico osvobođenja. Pri tej priliki bodo obiskali vse kraje, kjer so bili sproženi prvi strelji proti avstrijskemu vojnemu brodogradu.

Sodne počitnice. Na Vidov dan 28. t. m. se bodo za vsa sodišča v državi pričele sodne počitnice, ki bodo trajale do 14. avgusta t. l.

Ponoven potres v Beogradu. V noči od 31. maja na 1. t. m. so čuli baš ob polnoči v Beogradu in okolici zopet močen potresni sunek, ki mu je nekaj minut kasneje sledil še drug sunek. Kakor poročajo iz notranjosti Srbije, so čutili potres tudi v vseh drugih krajih, ki so bili prizadeti po nedavnem mnogo močnejšem potresu. Prebivalstva se je polotila panika in vse je zbežalo na prosto. Ko pa se sunki niso več ponavljali, so se ljudje počasi vrnili v domove. Škode potres ni naredil. — Tudi v Splitu so čutili te dni lažji potresni sunek.

Nové lokomotive. Prometno ministrstvo je naročilo v tovarni lokomotiv Fgl v Dunajskem Novem mestu 25 lokomotiv.

Priključitev Trojan, Motnika in Spitalice ljubljanski oblasti. »Službene Novine« objavljajo uredbo, glasom katere se na podlagi čl. 4. uredbe o razdelitvi države na oblasti, izločijo občine Trojan, Motnik in Spitalice v središču Celje iz mariborske oblasti in priključijo srezu Kamnik v ljubljanski oblasti.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov.
Odgovorni urednik: Stanko Tomc.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.
Zašto odgovarja: France Štrukelj.